

**Izvještaj o učešću ministra odbrane Dragana Krapovića
na Samitu o odbrani i svemiru, 30. septembar 2026. godine,
Brisel, Kraljevina Belgija**

Ministar odbrane Dragan Krapović, učestvovao je 30.09.2026. godine na Samitu o svemiru i odbrani, koji je u organizaciji medijske mreže Euronews održan u Briselu. Prvi po redu Samit je okupio najviše zvaničnike iz država članica NATO-a i Evropske unije, predstavnike Evropske komisije, ambasadore kao i eksperte iz oblasti odbrambene industrije. U sastavu delegacije predvođene ministrom Krapovićem bili su i vojni predstavnik Crne Gore pri NATO i EU, brigadni general Rajko Pešić, šef Kabineta ministra odbrane, ppuk Želimir Pojužina i načelnik Direkcije za NATO i EU, Nikola Radunović.

Tema samita je bila formulisana je kroz krovno pitanje: „*Da li je Evropa spremna da se brani?*“, sa primarnim fokusom na diskusiju o budućnosti evropske bezbjednosti i odbrambene saradnje, jačanje odbrambenih kapaciteta, stratešku otpornost, inovacije i investicije. Tokom plenarnog dijela samita, visoki zvaničnici razmijenili su mišljenja i iznijeli strateške smjernice za dugoročno jačanje evropskog bezbjednosnog okvira.

Generalni sekretar NATO-a Mark Rute je apostrofirao kredibilitet mehanizama kolektivnog odvrćanja, ocijenivši da ne postoji neposredna vojna prijetnja po teritoriju saveznica, uz naglasak na važnost deeskalacije retorike nuklearnog zastrašivanja u globalnim odnosima. Rute se posebno osvrnuo na oblast izdvajanja za odbranu, istakavši da izdvajanje od 2% BDP-a više ne predstavlja krajnji cilj već minimalni početni uslov za adekvatan doprinos kolektivnoj bezbjednosti.

Evropski komesar za odbranu i svemir Andrijus Kubilijus, ukazao je na nužnost jačanja otpornosti i implementacije efikasnijih mehanizama zaštite od nekonvencionalnih prijetnji, primarno hibridnih i sajber aktivnosti koje targetiraju kritičnu infrastrukturu. Kubilijus je i naglasio potrebu za punom komplementarnošću i sinergijom EU i NATO. Transatlantsko partnerstvo reafirmisali su i američki zvaničnici, ukazavši na važnost srazmjernog dijeljenja finansijskog tereta i istakavši da primarni kriterijumi u javnim nabavkama moraju biti operativna sposobnost i brza dostupnost sredstava, bez protekcionističkih barijera koje fragmentiraju tržište.

Ministar odbrane Dragan Krapović, zajedno sa ministrom odbrane Slovenije Valentinom Hajdinjakom i ministrom vanjskih poslova Moldavije Mihaijem Popšojem, učestvovao je na centralnom panelu posvećenom regionalnoj bezbjednosti i specifičnoj ulozi manjih sistema odbrane unutar savremene evroatlantske arhitekture. Teme panela bile su regionalna bezbjednost i kolektivno odvracanje, spremnost i interoperabilnost, modernizacija, izdvajanje za odbranu, hibridne prijetnje i otpornost, EU proširenje, uticaj vještačke inteligencije na globalna bezbjednosna kretanja, kao i sinergija NATO i EU.

Govoreći o hibridnim prijetnjama, ministar je istakao da je region Zapadnog Balkana podložno tlo za različite hibridne uticaje, ali i da, ukoliko djelujemo jedinstveno, bilo koji vid hibridnih uticaja neće imati efekte. Odgovarajući na upit o riziku od konvencionalnog sukoba, dinamiku odnosa sa Rusijom opisao je kroz metaforu „šahovske igre“, odnosno dugoročnog i proračunatog strateškog nadmetanja, u kojoj svaki potez zahtijeva odmjerjen kontrapotez, ocijenivši da konvencionalne prijetnje po saveznice trenutno nisu realističan scenario. Moldavski šef diplomatije je dodao da nekonvencionalne prijetnje koje ugrožavaju vitalne nacionalne interese bez adekvatnog mehanizma zaštite rastu eksponencijalno, zbog čega je ključno kontinuirano ulaganje, jačanje unutrašnjih kapaciteta i dugoročnih partnerstava.

Poseban dio panela bio je posvećen doprinosu Crne Gore evropskoj bezbjednosti, a u kontekstu budućeg EU članstva. Ministar je istakao da je doprinos Crne Gore veoma značajan, posebno imajući u vidu da su bezbjednost Evrope i regiona Zapadnog Balkana neraskidivo povezane. Naglasio je da je pitanje članstva u Evropskoj uniji prije samo nekoliko godina bilo posmatrano isključivo kao pravna i ekonomska kategorija, ali da je danas postalo i važno bezbjednosno pitanje. Istakao je da je riječ o dvosmjernom procesu, te da ukoliko EU želi da proširi odbrambenu dimenziju, to može učiniti upravo kroz proces proširenja. Naglašeno je da je Crna Gora veoma napredan kandidat što je potvrđeno i početkom izrade Ugovora o pristupanju, kao i da je njen status najbolji pokazatelj pristupa Evropske unije zasnovanog na zaslugama (*„merit based approach“*).

U domenu finansijskih izdvajanja, Krapović je predočio da Crna Gora kao mala država ima limitirane kapacitete, ali kao kredibilna i pouzdana NATO saveznica u kontinuitetu nastoji da uvećava procenat izdvajanja. Dijelevi stav sa moldavskim i slovenačkim kolegom, ukazao je na složenost opravdavanja rasta troškova za odbranu pred domaćom javnošću u malim sistemima, gdje građani prirodno prioritizuju značaj ulaganja druge sektore kao što su zdravstvo ili obrazovanje. Međutim, naglasio je da su globalne krize, od pandemije, rata u Ukrajini, nestabilnosti na Bliskom istoku, energetskih poremećaja, pa sve do situacije u Ormuškom moreuzu najbolji pokazatelj da je bezbjednost preduslov za funkcionisanje svega ostalog.

Govoreći o stepenu zabrinutosti u pogledu razvoja vještačke inteligencije, Krapović je ukazao da su ovi sistemi otišli znatno dalje od komercijalnih alata i da je riječ o globalnom tehnološkom nadmetanju. On je upozorio da bi preveliki broj unutrašnjih administrativnih pravila i restriktivnih regulacija mogao usporiti tehnološki korak i poziciju saveznika u ovoj trci, posebno imajući u vidu da se vještačka inteligencija već aktivno implementira u savremenim vojnim sistemima.

U završnom dijelu panela, razmijenjena su mišljenja u pogledu postizanja trajnog rješenja u Ukrajini. Ministar Krapović je istakao da diplomatski naponi i razgovori za pregovaračkim stolom moraju konstantno biti aktivni, a sve u cilju pronalaženja trajnog i održivog rješenja. Međutim, podsjetio je i da je Ruska Federacija svoju privredu u potpunosti prilagodila ratnim uslovima izdvajajući preko 10% BDP-a za odbranu kroz dugogodišnji sistemski pristup, zbog čega se cjelokupni državni aparat postavljen na takve osnove ne može zaustaviti preko noći. Na kraju, postignuto je puno saglasje svih ministara da je u ovim okolnostima od presudne važnosti očuvati apsolutno jedinstvo i nastupati sa usaglašenim, zajedničkim stavom.